

Leks Advokatfirma
Undir Bryggjubakka 21
Postboks 106
FO-110 Tórshavn

Att: Jens Andrias Vinther, adv.

Tórshavn, tann 14. oktober 2022

Mál nr: 22/00338: P/F Wenzel yvirtekur Sp/F Bilrøkt

1. Samandráttur

1. Kappingareftirlitið fekk tann 20. juni 2022 fráboðan um, at P/F Wenzel hevði í umbúna at yvirtaka Sp/F Bilrøkt. Fráboðanin var fullfíggað tann 1. juli 2022.
2. Yvirtøkan er fevnd av fráboðanarskylduni í §16, stk. 1 í kappingarlógini, tí talan er um yvirtøku sambært §13, stk. 1, pkt. 2 í kappingarlógini, og tí umsetningsmørkini í §14, stk. 1, pkt. 1 eru nádd.
3. Virksemið hjá luttakandi fyrítøkum fevnir um sølu av nýggjum bilum, brúktum bilum, verkstað, eykalutagoymslu, klár- og reingerð umframt útleigan av bilum.
4. Í sambandi við kanning av kappingarligu avleiðingunum av yvirtøkuni, hevur Kappingareftirlitið lagt dent á at kanna marknaðin fyri sølu av nýggjum bilum, tí tað er á hesum marknaði, at virksemið hjá luttakandi fyrítøkum umskarast mest, og har marknaðarpartarnir hjá luttakandi fyrítøkum eru omanfyri 25 % eftir yvirtøkuna.
5. Tann 4. august 2022, boðaði Kappingareftirlitið fráboðara frá, at avgerð var tikin um at kanna yvirtøkuna nærri, sambært § 17, stk. 1 í kappingarlógini.
6. Orsøkin til, at Kappingareftirlitið tók avgerð um at kanna yvirtøkuna nærri komst av, at broytingin í miðsavningini eftir samanleggingina var á einum støði, sum sambært vegleiðing frá ES-kommisjónin kundi vera ábending um, at samanlegging kundi forða virknu kappingini. Kappingareftirlitið metti tí, at neyðugt var at kanna yvirtøkuna nærri.
7. Eftir at hava kannað yvirtøkuna nærri, er Kappingareftirlitið komið til ta niðurstøðu, at samanlegging millum P/F Wenzel og Sp/f Bilrøkt eigur at góðkennast. Niðurstøðan byggir millum annað á, at luttakandi fyrítøkur ikki eru tættastu kappingarneytar á marknaðinum og at interbrand kappingin á marknaðinum ger, at luttakandi fyrítøkurnar eftir samanleggingina hava avmarkað marknaðarvald. Harnæst metir Kappingareftirlitið ikki, at samanleggingin munandi forðar fyri virknari kapping, serliga við at skapa ella styrkja eina ráðandi marknaðarstøðu.
8. Sambært § 15, stk. 2 í kappingarlógini, skal ein samanlegging, sum ikki munandi forðar fyri virknari kapping, serliga við at skapa ella styrkja eina ráðandi marknaðarstøðu, góðkennast. Kappingareftirlitið vil tí vísandi til § 15, stk. 2 í kappingarlógini mæla Kappingarráðnum til at góðkenna yvirtøkuna hjá P/F Wenzel av Sp/F Bilrøkt.

1.1. Tilmæli

9. Kappingareftirlitið vil mæla Kappingarráðnum til góðkenna samanleggingina millum P/F Wenzel og Sp/F Bilrøkt, vísandi til § 15, stk. 2 í kappingarlógini. Sambært ásetingini skal ein samanlegging, sum ikki munandi forðar fyri virknari kapping, serliga við at skapa ella styrkja eina ráðandi marknaðarstöðu, góðkennast.

2. Málslýsing

2.1. Inngangur

10. Kappingareftirlitið fekk tann 20. juni 2022 fráboðan um, at P/F Wenzel hevði í umbúna at yvirtaka Sp/f Bilrøkt. Fráboðanin var fullfígjað tann 1. juli 2022.
11. Fráboðanarskyldan í §16, stk. 1 í kappingarlógini fevnir um tær samanleggingar, yvirtøkur og samváðar, sum eru fevndir av §13, stk. 1, pkt. 1 ella 2, og har umsetningsmørkini í §14, stk. 1, pkt. 1 ella pkt. 2 eru nádd.
12. Talan er um yvirtøku sambært §13, stk. 1, pkt. 2 í kappingarlógini, tá ein ella fleiri persónar, sum longu hava ræðið á minst einari fyrítøku, ella tá ein ella fleiri fyrítøkur við keyp av pørtum ella ognum, gjøgnum avtalu ella á annan hátt, fáa beinleiðis ella óbeinleiðis ræðið á allari ella pørtum av einari ella fleiri fyrítøkum afturat.
13. Sambært § 14, stk. 1, nr. 1-2, eru umsetningsmørkini nádd, um luttakandi fyrítøkurnar tilsamans hava ein árligan umsetning upp á í minsta lagi 75. mió. kr. í Føroyum, og minst tvær av luttakandi fyrítøkunum, hvør sær, hava ein samlaðan árligan umsetning uppá 15. mió. kr. í Føroyum, ella minst ein av luttakandi fyrítøkunum hevur ein árligan umsetning í Føroyum uppá 75 mió. kr., og minst ein av hinum fyrítøkunum hevur ein umsetning uppá 75. mió. kr. á heimstigi.
14. Umsetningurin hjá luttakandi feløgunum í 2021 var:

Luttakandi fyrítøkur	§14, stk. 1, pkt. 1, fyrsti liður [75 mió. kr.]	§14, stk. 1, pkt. 1, annar liður [15 mió. kr.]
Sp/F Wenzel	[...]	[...]
Sp/F Bilrøkt	[...]	[...]

15. Sum tað framgongur omanfyri, so hava minst tvær av luttakandi fyrítøkunum ein umsetning, sum er omanfyri 15 mió. kr., og luttakandi fyrítøkurnar hava ein samlaðan umsetning, sum er omanfyri 75 mió. kr.
16. Talan er sostatt um yvirtøku, sum er fevnd av fráboðanarskylduni í §16, stk. 1 í kappingarlógini.
17. Yvirtøkan er fráboðað eftir vanligum leisti, sambært § 2, stk. 2 í reglugerð nr. 2 frá 20. juli 2012 um fráboðan av samanleggingum.
18. Tann 4. august. 2022 boðaði Kappingareftirlitið fráboðara frá, at avgerð var tikin um at kanna yvirtøkuna nærri, sambært § 17, stk. 1 í kappingarlógini.
19. Orsøkin til, at Kappingareftirlitið tók avgerð um at kanna yvirtøkuna nærri var tí, at broytingin í miðsavnanini eftir samanleggingina var á einum støði, sum sambært vegleiðing frá ES-kommisióinin kann vera ábending um, at virkna kappingin verður ávirka av samanleggingini.

2.3. Transaktiónin og luttakandi fyrítøkur

20. Yvirtøkan verður framd við, at P/F Wenzel yvirtekur allan partapeningin í Sp/f Bilrøkt fyri [...] mió. kr.. Frammanundan yvirtøkuni er avtala gjørd um, at Sp/F Bilrøkt keypir ognina, sum felagið rekur sítt virksemi í, frá Sp/F Bilrøkt Fastogn fyri [...] mió. kr.

21. Sp/f 5.03.12 eigur 82 % av partapeninginum í P/F Wenzel. Rúni M. Djurhuus er einasti kapitaleigari í Sp/f 5.03.12. P/F Wenzel eigur 80 % av partapeninginum í Sp/F Carrent, sum fæst við útleigan av bilum.
22. Eigarnir av Sp/f Bilrøkt eru: Heini á Borg (32%), Jákup á Borg (32%), Vinjard Johansen (20%) og Høgni Eysturoy (16 %). Sambært fráboðara hevur eingin av eigarunum einsamalt ræði á felagnum. Sambært fráboðara hava eigarnir av Sp/F Bilrøkt møguleika at keypa part í P/F Wenzel eftir samanleggingina.
23. Kappingareftirlitinum kunnugt er eingin kappingarklausulur avtalur í mun til samanleggingina.
24. Í talvunum niðanfyrri sæst yvirlit yvir fíggarligu gongdina hjá luttakandi fyrítøkum árinum 2019-2021. Tøluni eru fingin til vega úr almennu roknskapunum hjá feløgunum:

25. P/F Wenzel

P/F Wenzel	2021	2020	2019
Bruttovinningur	36.332	27.161	28.519
EBITDA	21.382	14.559	17.509
Ársúrslit	15.186	9.594	12.620
Ogn - Tilsamans	100.515	84.913	83.220
Eginpeningur	32.969	27.785	26.190
Eginpen. avkast	56	42	59
Trygdarevni	33	33	31

26. Virkseimið hjá P/F Wenzel fevnir um sølu av nýggjum og brúktum bilum, verkstað, eykalutagoymslu og útleigan av bilum. Rúni M. Djurhuus er stjóri í P/F Wenzel.

27. Sp/F Bilrøkt

Sp/F Bilrøkt	2021	2020	2019
Bruttovinningur	11.658	11.076	7.073
EBITDA	4.650	4.932	1.650
Ársúrslit	2.392	2.794	173
Ogn - Tilsamans	24.097	19.950	15.072
Eginpeningur	9.314	8.921	6.127
Eginpen. avkast	31	38	4
Trygdarevni	39	45	41

28. Virkseimið hjá Sp/F Bilrøkt fevnir um sølu av nýggjum og brúktum bilum, verkstað, eykalutagoymslu, klár og reingerð umframt útleigan av bilum. Jákup á Borg er stjóri í Sp/F Bilrøkt.

2.4. Viðkomandi marknaðir

29. Tá metast skal um, hvørt ein yvirtøka kann avmarka kappingina á marknaðinum, er neyðugt, at skilmarka tann marknað, sum yvirtøkan fær ella kann fáa ávirkan á. Skilmarkingin av viðkomandi marknaði fevnir bæði um viðkomandi vørumarknað og viðkomandi landafrøðiliga marknað.
30. Í § 5 í kappingarlógini er ásett, at eftirspurningsvaraseting, útboðsvaraseting og møgulig kapping skal kannast í sambandi við skilmarking av viðkomandi marknaði.
31. Sambært fráboðara hava luttakandi fyrítøkur virkseimi á vørumarknaðinum fyri sølu av nýggjum bilum, brúktum bilum, bilútleigan, bilverkstað og eykalutagoymslu umframt klár- og reingerð av bilum. Kappingareftirlitið metir, at hesir vørumarknaðir eru umboðandi fyri virkseimið hjá luttakandi fyrítøkum.

32. Vørumarknaðurin fyri sølu av nýggjum bilum er nakað fjølbroyttur á veitarasíðuni. Á marknaðinum eru umframt bilasøurnar, sum hava umboðsrættindi, eisini nakrar smærri fyrirkur, sum fáast við parallellimportørvirksemi, tó uttan serstøk umboðsrættindi. Eitt eyðkenni við føroyska bilasøulumarknaðinum er tó, at nærum eingin intrabrand kapping er á marknaðinum. Kappingareftirlitinum kunnugt, eru ikki lógartekniskar avbjóðingar, sum forða privatum ella vinnurekandi at innflyta nýggja bilar til Føroyar. Vørumarknaðurin fyri sølu av nýggjum bilum er miðsavnaður í høvudsstaðarøkinum, har bilasøurnar eru staðsettar. Kappingareftirlitið metir, at vørumarknaðurin kann skilmarkast at fevna um allar Føroyar. Keypararnir á hesum marknaði eru m.a. privat persónar, fyrirkur, kommunur og tað almenna.
33. Sambært fráboðara, er byrjunarkostnaðurin at byrja virksema á vørumarknaðinum fyri sølu av nýggjum bilum ymiskur, alt eftir um talan er um parallellimportørvirksemi, ella um bilasølu við allari virðisketuni, t.e. verkstaðið, sölubygningum og líknandi.
34. Vørumarknaðurin fyri sølu av brúktum bilum er fjølbroyttur á veitarasíðuni. Umframt bilasøurnar, so er marknaðurin eisini ávirkaður av privatsølu og teimum alnótarplattum, har brúktir bilar verða seldir. Parallellimportørar, sum innflyta nærum nýggjar bilar til Føroyar, eru eisini við til at skapa ávísa interbrand kapping á marknaðinum. Hóast flestu bilasøurnar eru staðsettar í høvudsstaðarøkinum, so fer privatsølan fram kring alt landið. Kappingareftirlitið metir, at vørumarknaðurin tí landafrøðiliga kann skilmarkast til at fevna um allar Føroyar, og at keypararnir í stóran mun eru privat persónar.
35. Vørumarknaðurin fyri leigubilar er eisini fjølbroyttur á veitarasíðuni. Umframt fleiri av bilasølunum, so eru tað eisini aðrar fyrirkur, sum burturav fáast við útleigan av bilum. Sambært fráboðara er talan um ein marknað, sum er í menning – serliga grundað á øktu ferðavinnuna seinnu árin. Marknaðurin er í ávísan mun miðsavnaður, har landfast er við miðstaðarøkið. Keypararnir á hesum marknaði eru í høvudsheitum ferðafólk og ferðafólkaskrivstovur, men eisini føroyingar, sum hava tørv á einum leigubili í eitt styttri ella longri tíðarskeið – m.a. í sambandi við umvælingararbeiði.
36. Vørumarknaðurin fyri bilverkstað fevnir um allar tænar, sum viðvíkja viðlíkahald og umvælingum av bilum. Talan er um ein fjølbroyttan marknað á veitarasíðuni. Marknaður er harnæst eisini nær tengdur at vørumarknaðinum fyri sølu av eykalutum. Talan er í ávísan mun um marknaðir, sum eru miðsavnaðar í høvudsstaðarøkinum. Tó er vørumarknaðurin fyri bilverkstað spreiddur kring alt landið, og kann grundgevast fyri, at hesin marknaður í ávísan mun kann skilmarkast meira lokalt, tá talan ikki er um garanti arbeiði av nýggjari bilum.
37. Aktørarnir á vørumarknaðurin fyri sølu av eykalutum eru umframt bilasøurnar eisini fyrirkur, sum burturav fáast við at selja eykalutir og dekk. Talan er um ein fjølbroyttan marknað við fleiri aktørum. Harnæst er eisini møguligt hjá keyparunum at bíleggja sær hesar vøur uttanlands. Keypararnir á hesum marknaðinum eru m.a. privat persónar og vinnufyrirkur.
38. Vørumarknaðurin fyri klár og reingerð av bilum er fjølbroyttur á veitarasíðuni. Fleiri av bilasølunum bjóða hesa tæna fram, umframt at smærri fyrirkur runt um í landinum burturav fáast við klár og reingerð av bilum. Keypararnir av hesum tænum eru í høvudsheitum privatpersónar og fyrirkur. Kappingareftirlitið metir, at hesin marknaðurin landafrøðiliga kann skilmarkast har landfast er við miðstaðarøkið.
39. Sambært fráboðara er tað bert á viðkomandi marknaði fyri sølu av nýggjum bilum, at marknaðarpartarnir hjá luttakandi fyrirkunum tilsamans eru omanfyri 25% eftir ætlaðu samanleggingina. Sambært vegleiðing frá ES-kommissionini um vatnrættar yvirtøkur, so eru marknaðarpartar á 25% ella lægri í sjálvum sær ein ábending um, at virkna kappingin ikki verður avmarkað av einari yvirtøku.
40. Kappingareftirlitið hevur tiskil í sambandi við hesa yvirtøku valt at leggja serligan dent á at kanna, hvørt ætlaða samanleggingin kann forða fyri virknari kapping á marknaðinum fyri sølu

av nýggjum bilum í Føroyum, tí tað er á hesum vørumarknaði, at virkseimið hjá luttakandi fyrítøkum umskarast mest, og har marknaðarpartarnir eftir yvirtøkuna eru omanfyri 25%.

41. Vørumarknaðurin fyri søla av nýggjum bilum verður lýstur niðanfyri.

2.5 Vørumarknaðurin fyri sølu av nýggjum bilum

42. Marknaðurin fyri sølu av nýggjum bilum er ein lutfalsliga viðbrekin marknaður. Fyri flestu privatu keypararnar er iløga í ein nýggjan bil ein lutfalsliga stór iløga, sum ger munandi inntriv í privatbúskapin. Búskaparliga gongdin í samfelagnum og útlitini til framtíðina hava tiskil ein týðandi leiklut í eftirspurninginum eftir nýggjum bilum - bæði í Føroyum og uttanlands.
43. Hagtøl frá Akstovuni yvir skrásetingum av nýggjum bilum, sum er bólkaðir í yvirlitinum niðanfyri vísa, at vøxturnin í innflutninginum fyri ári 2011-2019 nærum trífaldaðist. Í 2011 vórðu 982 nýggir bilar skrásettir, meðan 2708 nýggir bilar vórðu skrásettir í 2019.

Skáseting av nýggjum bilum 2011-2021					
Ár	Persónshilar	Vøruvagnar	Hýruvagnar	Neyðsendarakfør	Tilsamans
2011	864	92	19	7	982
2012	1.112	158	31	4	1.305
2013	1.402	193	15	9	1.619
2014	1.632	246	23	9	1.910
2015	1.823	310	22	13	2.168
2016	1.971	317	28	21	2.337
2017	1.954	364	25	12	2.355
2018	2.150	413	29	11	2.603
2019	2.214	444	30	20	2.708
2020	1.882	483	25	16	2.406
2021	1.988	415	20	15	2.438

44. Búskaparliga óvissan av koronafarsóttini sær tó út til at hava ávirka innflutningin nakað í 2020, tá 2406 nýggir bilar vórðu skrásettir. Um samanborið verður við innflutningin í 2019 er afturgongdin í 2020 áleið 11%. Tølini fyri 2021 vísa tó, at innflutningurin aftur fór at vaksa í 2021 í mun 2020.
45. Tøl frá Akstovuni fyri fyrrahálvár 2022 vísa tó, at innflutningin aftur er fallandi í mun til árið frammanundan, og skyldast hetta óivað spentu støðuna orsakað av kríggjum í Ukraina og búskaparligu avleiðingarnar harav.

Fyrítøkur á føroyska bilasølumarknaðinum

47. Á føroyska marknaðum fyri sølu av nýggjum bilum er 9 fyrítøkur virknar, sum hava umboðsrættindi til eitt ella fleiri akfarsmerki. Afturat teimum 9 bilasølunum, eru eisini nakrar smærri fyrítøkur, sum fáast við parallellimportør virkseimi - tó uttan at hava umboðsrættindi. Kjarnuvirkseimið hjá parallellimportørnum er innflutningurin av brúktum ella av lítið brúktum bilum.
48. Føroyski marknaðurin fyri sølu av nýggjum bilum er sermerktur á tann hátt, at nærum eingin intrabrand kapping er. Intrabrand kapping merkir, at fleiri fyrítøkur selja ella umboða somu vøru á marknaðinum. Vantandi intrabrand kappingin kann merkja, at prísurin á einari vøru er hægri enn á marknaðum, har intrabrand kapping er, tí keyparin kann hava ávísan sertokka í mun til keyp av nýggjum bili. Kappingareftirlitið kunnugt er ávís intrabrand kapping á marknaðinum fyri sølu av brúktum bilum í Føroyum, og vísa hagtøl hjá Akstovuni yvir skrásetingum av t.d. innfluttum brúktum akførum, at innflutningurin av brúktum persónbilum var 174 í 2021.
49. Í mun til væntandi intrabrand kappingina í Føroyum er ávís interbrand kapping millum føroysku bilasølnar. Hetta kemst av, at flestu bilasølnar umboða bilar í sama prís- ella

góðskuflokki, og kunnu marknaðarføringsátøkini í vinnuni geva ábending um, at ávísa interbrand kapping er á marknaðinum.

50. Í yvirlitinum niðanfyri sæst, hvørji akfarsmerki føroysku bilasølnar umboða:

Bilasølnur	Umboð
P/F Reyni-Service	Toyota, Lexus
Sp/F Bilasolan	VW, Audi, Skoda
P/F Waag	Renault, Mercedes-Benz, Hyundai, Dacia, Mitsubishi
Sp/f Berg-Motors	Suzuki, Subaru, Aways
P/F Auto-Service	Nissan, Peugeot, Citroen, Opel
Sp/f Komfort-Bilar	BMW, Alfa Romeo, Fiat, Jeep, Maxus
Sp/f Nordbil	Honda
Sp/f Bilrøkt	Kia, Isuzu, MG
P/F Wenzel	Ford, Volvo, Mazda

51. Í yvirlitinum sæst, at flestu bilasølnar hava umboðsrættindi til fleiri enn eitt akfarsmerki. Í flestu førum hava bilasølnar umboðsrættindi til minst trý akfarsmerki. Sp/f Nordbil hevur umboðsrættindi til eitt akfarsmerki, Honda, meðan Sp/f Komfort-bilar, sum fyrr at Sp/f Nordcar, og P/F Waag, umboða fimm akfarsmerki. Tilsamans eru 29 akfarsmerki umboðaði í Føroyum.
52. Luttakandi fyrirkur í hesi samanlegging umboða 6 bilmerki. P/F Wenzel umboðar Ford, Volvo og Mazda, meðan Sp/F Bilrøkt umboðar Kia, Isuzu og MG. Akfarsmerkini, sum luttakandi fyrirkur umboða, eru væl umtókt í Føroyum, og sæst hetta eisini aftur í yvirliti, sum Akstovan hevur gjørt av mest seldu akfarsmerkjum í Føroyum seinastu 3 árin.
53. Í talvuni niðanfyri sæst yvirlit frá Akstovuni yvir 10 tey mest seldu akfarsmerkini í Føroyum árin 2019-2021.

Top 10 - Mest seldu akfarsmerkir			
Nr.	2021	2020	2019
1	Toyota (294)	Ford (358)	Volkswagen (355)
2	Kia (280)	Volkswagen (310)	Ford (324)
3	Ford (240)	Toyota (263)	Toyota (305)
4	Volkswagen (222)	Renault (211)	Renault (260)
5	Hyundai (207)	Kia (186)	Nissan (233)
6	Volvo (185)	Volvo (143)	Volvo (148)
7	Mercedes-Benz (126)	Mercedes-Benz (142)	Mitsubishi (139)
8	Brenderup (108)	Brenderup (121)	Suzuki (136)
9	Renault (108)	Nissan (110)	Mercedes-Benz (118)
10	Audi (104)	Citroen (98)	Citroen (117)

54. Sambært yvirlitinum, umboða P/F Wenzel og Sp/F Bilrøkt fleiri av mest seldu akfarsmerkjum í Føroyum seinastu 3 árin. Í 2019 umboðaðu luttakandi fyrirkur tvey av mest seldu akfarsmerkjum, meðan fyrirkurnar umboðaðu trý av mestu seldu akfarsmerkjum í 2021. Í mun til tøluni fyri 2021 sæst, at luttakandi fyrirkur umboðaðu tvey av trimum teimum mestu seldu akfarsmerkjunum. Yvirskipað má tí staðfestast, at luttakandi fyrirkur umboða fleiri av teimum mest seldu akfarsmerkjunum í Føroyum seinnu árin.

Eigaraviðurskipti og figgjarliga gongdin í vinnuni

55. Um hugt verður nærri at eigaraviðurskiptunum í føroysku bilasølvinnuni sæst, at nakað av miðsavnan er.
56. P/F RS47 eigur P/F Reyni-Service og P/F Auto-Service og umboða hesar bilasølnur 6 av teimum 29 bilmerkjum, sum eru í Føroyum. Samanlegging millum P/F Reyni-Service og P/F

Auto-Service varð framd í 2005. Samanleggingin varð ikki viðgjörd av Kappingareftirlitinum, tí einki samanleggingareftirlitið var í føroysku kappingarlógini um hetta mundi.

57. Aðrar broytingar í eigaraviðurskiftunum hava eisini verið í føroysku bilasøluvinnuni seinnu árinum, tí bæði P/F Wenzel og P/F Bilasølan hava fingið nýggjar eigarar, ið eru lutfalsliga nýggjar í vinnuni. Harumframt er eigarasamanfallið, sum var millum Sp/f Nordcar og Sp/F Nordbil ikki longur.
58. Sp/F Bilrøkt er harumframt at meta sum ein lutfalsliga nýggj bilasøla á føroyska marknaðinum, tí felagið fekk síni fyrstu umboðsrættindi í 2020.
59. Samlaðu roknskaparúrslitinum hjá teimum føroysku bilasøluvinnunum geva ábending um, at gongdin í vinnuni hevur verið góð seinnu árinum, og at talan er um eina vinnu í vøkstri. Í yvirlitinum niðanfyri er ein samanteljing av roknskaparúrslitinum hjá føroysku bilasøluvinnunum, sum Kappingareftirlitið hevur fingið til vega úr almennu roknskapunum hjá bilasøluvinnunum fyri árinum 2011-2021.

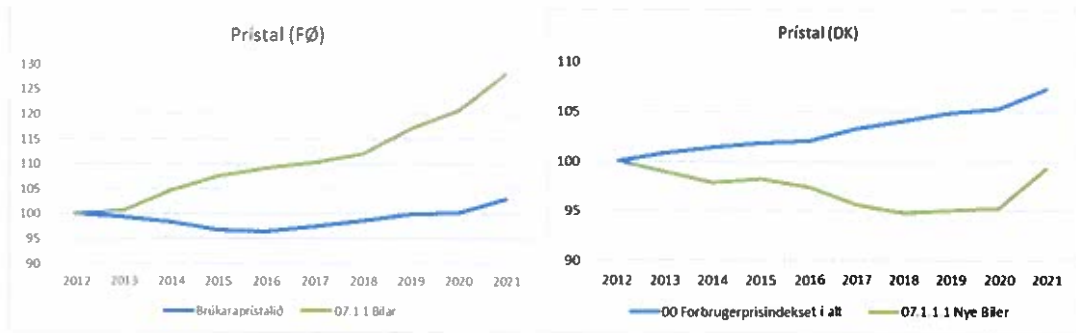
Roknskaparúrslit - samlað	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Bruttovinningur	168.441	144.604	161.524	152.434	134.249	131.740	102.826	83.038	75.853	70.217	65.150
Ársúrslit	43.172	28.265	37.832	39.623	35.887	37.564	39.650	17.817	17.032	11.937	7.012
Ogn til samans	579.127	562.281	610.185	558.214	516.176	442.484	420.046	369.899	339.877	315.515	292.932
Eginpeningur	254.819	221.794	273.593	256.925	223.300	200.584	169.510	148.351	162.431	153.180	144.144

60. Um sæð verður burtur frá gongdini í 2020, tá koronafarsóttin gjørdi seg galdandi, er samlaði bruttovinningurin í føroysku bilasøluvinnunum støðugt hækkaður. Í 2011 var samlaði bruttovinningurin 65. mió. kr., meðan vinningurin í 2021 var 168 mió. kr. Bruttovinningurin er sostatt hækkaður áleið 2,5 ferðir árinum 2011-2021. Eisini ársúrslitini hjá føroysku bilasøluvinnunum eru hækkaði í hesum tíðarskeiði. Í 2011 var samlaða ársúrslitið í vinnunum 7. mió. kr., meðan ársúrslitið í 2021 var 43. mió. kr.
61. Um hugt verður nærri at lutfallinum millum samlaðu ognirnar og eginpeninginum í vinnunum sæst, at eginpeningurin er hækkaður frá 144 mió. kr. í 2011 til 254. mió. kr. í 2021, meðan samlaðu ognirnar eru farnar úr 292 mió. kr. í 2011 til 579 mió. kr. í 2019. Hesi tøl siga okkum, at føroysku bilasøluvinnunum er lutfalsliga væl bjálvaðar, tí eginpeningurin dekkar áleið helmingin av samlaðu aktivunum.
62. Góðu úrslitini hjá føroysku bilasøluvinnunum seinnu árinum skulu nokk eisini síggjast í ljósinum av, at innflutningurin av bæði nýggjum persóns- og vørubílum er lutfalsliga nógv øktur í hesum tíðarskeiði. Í 2011 vórðu t.d. 864 nýggjar persónbilar skrásettir, meðan 1988 nýggjar persónbilar vórðu skrásettir í 2021. Í mun til vørubilar vórðu 92 nýggjar vørubilar skrásettir í 2011, meðan 415 vórðu skrásettir í 2021.
63. Yvirskipað kann tó staðfestast, at úrslitini hjá føroysku bilasøluvinnunum hava verið sera góð seinnu árinum. Ógreitt er tó, hvørt góða gongdin skyldast, at føroysku bilasøluvinnunum eru farnar at selja fleiri bilar, ella um prísurin og harvið vinningurin í sambandi við sølu av nýggjum bílum eisini er øktur.

Brúkaraprístalið

64. Flestu av teimum nýggju bílunum, sum føroysku bilasøluvinnunum innflyta til Føroya, koma umvegis importørar í Danmark. Kappingareftirlitið hevur í hesum sambandi yvirskipað valt at kanna, hvussu gongdin í føroyska prístalinum generelt og fyri akfarskeyp hevur verið árinum 2012-2022. Harnæst verður gjørd samanbering við gongdina í Danmark fyri sama tíðarskeiði.
65. Kappingareftirlitið hevur til samanberingina av brúkaraprístølunum valt at nýta 2012 sum støðisár. Hagtølini av føroysku og donsku prístølunum eru fingið til vega frá Hagstovuni og Danmark Statistik. Úrslitið av príssamanberingini er lýst í talvunum niðanfyri.

66. Sambært hagtølum frá Hagstovu Føroya er føroyska brúkaraprístalið, um 2012 verður sett sum støðisár, hækkað 2,9% fram til 2021, meðan prístalið í mun til akfarskeyp í sama tíðarskeiðið er hækkað 28%. Hagtølini siga okkum, at tað er vorðið alsamt dýrari at keypa nýggjar bílar í Føroyum í hesum tíðarskeiði, og at príshækkingin á akfarskeypi í Føroyum er hækkað munandi meira enn vanligi prís-vøksturinn í Føroyum.
67. Um samanborið verður við danska prístalið fyrri sama tíðarskeiðið sæst, at gongdin í Danmark er hin øvugta. Meðan danska brúkaraprístalið er hækkað 7 % frá 2012 til 2021, er prístalið fyrri akfarskeyp lækkað 1%. Leggjast skal tó til merkis, at danska brúkaraprístalið fyrri akfarskeyp hækkaði lutfalsliga nógv í 2021 og var talið munandi lægri árin 2017-2020.
68. Hagtølini kunnu geva ábending um, at hækkingin í føroyska prístalinum fyrri akfarskeyp neyvan skyldast, at prísirnir í sambandi við innkeyp frá donskum innflytarum eru hækkaðir munandi. Hagtølini kunnu hinvegin geva ábending um, at prís-vøksturinn í Føroyum skyldast innanhýsis viðurskipti í Føroyum, sum antin eru, at almennu avgjöldini í sambandi skráseting av nýggju akfórum er hækkað, ella at føroysku bilasøurnar hava økt um sín vinningin í sambandi við sølu av nýggjum bilum. Kappingareftirlitinum kunnugt, er føroyska virðisgjaldið í sambandi við skráseting av motorakfórum ikki hækkað árin 2012-2021.

3. Meting

69. Í § 15, stk. 2 í kappingarlógini er ásett metingarstöði, sum skal brúkast í sambandi við viðgerð av eini yvirtøku. Sambært ásetingini skal ein samanlegging, sum ikki munandi forðar fyrri virknari kapping, serliga við at skapa ella styrkja eina ráðandi marknaðarstöðu, góðkennast. Hinvegin skal ein samanlegging, sum munandi forðar fyrri virknari kapping, serliga við at skapa ella styrkja eina ráðandi marknaðarstöðu, forbjóðast.
70. Til tess at meta um, hvørt samanleggingin munandi kann forða fyrri virknu kappingini við at skapa ella styrkja eina ráðandi marknaðarstöðu er neyðugt at lýsa tann marknað, sum samanleggingin kann fáa ávirkan á.
71. Metingin av samanleggingini tekur útgangsstøði í vegleiðing frá ES-Kommissiónini um vatnrættar samanleggingar.¹ Sambært lógarviðmerkingnum til føroysku kappingarlógina byggir føroyska kappingarlógin á ES-kappingarreglurnar.

3.1. Vatnrættar samanleggingar

72. Tá kappingarneytar leggja sítt virksema saman, er talan um eina vatnrættar samanlegging. Í hesum føri er talan um eina samanlegging av tveimum bilasølum, sum undan yvirtøkuni, hava verið kappingarneytar á føroyska bilasolumarknaðinum.

¹ C31/03 – ES vegleiðing um vatnrættar samanleggingar.

73. Avleiðingin av vatnrættum samanleggingum er, at tað kappingarliga trýst, sum hevur verið millum fyrítøkurnar hvørvur, umframt at miðsavningin øktist, tí talið av luttakandi fyrítøkum minskar. Í hesum sambandi kunnu trupulleikar bæði standast av, at samanlögdu fyrítøkurnar verða marknaðarráðandi og harvið kunnu skaða kappingina, og at samanlegging broytir fyrítreytirnar fyri, hvussu kappingin verður frameftir.
74. Í hesum sambandi verður m.a. hugt eftir, hvørt ein samanlegging skapar ella styrkir eina marknaðarráðandi støðu, og um økta miðsavningin kann hava við sær, at virkna kappingin verður avmarkað.
75. Í vegleiðing frá ES-Kommissiónini um vatnrættar samanleggingar eru mørk ásett fyri, nær ein samanlegging kann hugsast at skapa ella styrkja eina marknaðarráðandi støðu. Somuleiðis eru nøkur mørk ásett fyri, nær ein samanlegging kann hugsast at skapa eina miðsavnan á marknaðinum, sum fer at skaða virknu kappingina.
76. Í vegleiðingin verður víst á, at um samanlögdu feløgin fáa ein marknaðarpart á 50%, so er hetta í sær sjálvum greitt tekin um, at ein marknaðarráðandi støða verður skapt ella styrkt. Er marknaðarparturin millum 40-50% og enntá undir 40%, kann hetta vera ábending um, at ein marknaðarráðandi støða verður skapt ella styrkt, um tað eru onnur viðurskifti í hesum sambandi, sum stuðla undir hesum, t.d. tal av kappingarneytum, teirra marknaðarstyrki ella um vøurnar hjá samanlögdu fyrítøkunum eru meínlíkar.
77. Hinvegin vísir ES-Kommissiónin á, at ein marknaðarpartur undir 25% er greið ábending um, at ein samanlegging ikki kann forða virknu kappingini.
78. Viðvíkjandi miðsavnan verður í vegleiðingin víst á, at um Herfindahl-indeksið (HHI) er undir 1000, ella millum 1000 og 2000, og broytingin, *Delta*, er undir 250, ella HHI er omanfyri 2000 men broytingin, *Delta*, er niðanfyri 150, vil miðsavningin ikki verða ein trupulleiki, uttan so, at tað er onnur viðurskifti, sum kunnu stuðla undir, at miðsavningin gerst ein trupulleiki.
79. Sambært vegleiðingin eru tað yvirskipað tveir mátar ein vatnrætt samanlegging kann forða kappingini á marknaðinum:

- a. **Einsæris árin**, sum hóast tey ikki skapa ella økja um móguleikan fyri samskipan á marknaðinum, kunnu hava við sær, at virkna kappingin verður hindrað (unilateral effects)

Ein samanlegging kann hava tilik neilig árin á kappingina, tí tað trýst, sum fyrítøkur umvegis kapping leggja á hvørja aðra minskar ella hvørvur. Eitt ítøkiligt dømi um hetta er, tá ið ein fyrítøkur leggur saman við sínum størsta kappingarneyta. Áðrenn samanleggingina vildu flestu kundar farið yvir til kappingarneyta, um fyrítøkan hækkaði sínar prísir munandi. Eftir samanleggingina er hesin móguleiki ikki tilstaðar, og tí kann samanlagda fyrítøkan móguliga hækka sínar prísir og framvegis økja sín vinning.

ES-Kommissiónin hevur víst á ávís viðurskifti, sum kunnu hava ávirkan á, um einsæris árin av samanleggingin kunnu fáa neiliga ávirkan á kappingina. Í pørtunum 3.1.1.-3.1.6 verður hesi viðurskifti viðgjørd við atliti at hesi samanlegging.

- b. **Samskipað árin** skapa ella økja um móguleikan fyri, at tigandi samskipan kann fara fram á marknaðinum, ella lætta um eina tigandi samskipan, sum longu fer fram (coordinated effects)

Tá miðsavningin á einum marknaði er stór, kann tað í ávísu forum lona seg hjá fyrítøkum at hava eina framferð á marknaðinum, sum bert hevur til endamáls at hækka söluprísirnar á marknaðinum.

Tá ein samanlegging fer fram á einum marknaði, sum longu hefur eina stóra miðsavning, so eru størri sannlíkindi fyri, at fyrítøkurnar megna at samskipa sína framferð á marknaðinum.

ES-Kommissiónin hefur víst á ávís viðurskifti, sum kunnu hava ávirkan á, um tað letur seg gera hjá fyrítøkum at samskipa sín atburð á marknaðinum. Í þørtunum 3.1.7-3.1.8 verður mett um hesi viðurskifti við atliti at hesi samanlegging.

3.1.1. Marknaðarpartar hjá luttakandi fyrítøkum á viðkomandi marknaði

- 80. Størri marknaðarpart ein fyrítøka hefur á viðkomandi marknaði, tess størri eru sannlíkindini fyri, at fyrítøkan hefur marknaðarvald, og tess meira ein samanlegging økir um marknaðarpartin hjá fyrítøkuni, tess størri eru sannlíkindini fyri, at fyrítøkan fær størri marknaðarvald.
- 81. Somuleiðis er galdandi, at tess størri sölugrundarlagið er, tess størri eru sannlíkindini fyri, at ein príshækkan vil verða lønandi fyri fyrítøkuna, hóast seldu nøgdin minna.
- 82. Sambært ES vegleiðing um vatnrættar samanleggingar, kann ein marknaðarpartur á 50% í sjálvum sær vera tekin um, at ein marknaðaráðandi støða verður skapt ella styrkist. Hinvegin vísir ES-Kommissiónin á, at ein marknaðarpartur undir 25% er greið ábending um, at ein samanlegging ikki kann forða virknu kappingini.
- 83. Í sambandi við meting av marknaðarþörtum hjá luttakandi fyrítøkum á viðkomandi marknað, hefur Kappingarefurlitið innheintað tøl frá Taks yvir nettosøluna hjá teimum bilasølum, sum hava umboðsrættindi til eitt ella fleiri akfarsmerki í Føroyum. Tølini verða lýst í talvuni niðanfyri:

Marknaðarpartur í mun til nettosølu í (%)	2020	2021
P/F Reyni Service	[10-20]%	[10-20]%
P/F Auto Service	[10-20]%	[10-20]%
P/F Wenzel	[10-20]%	[20-30]%
Sp/f Bilrøkt	[5-10]%	[5-10]%
P/F Waag	[10-20]%	[10-20]%
Sp/F Bilasølan	[10-20]%	[10-20]%
Sp/F Berg Motors	[5-10]%	[5-10]%
Sp/F Komfort-bilar	[0-5]%	[0-5]%
Sp/F Nordbil	[0-5]%	[0-5]%

- 84. Sambært tølunum frá Taks, hefur P/F Wenzel verið størsta bilasøla á føroyska marknaðinum seinastu 2 árin. Í 2020 var marknaðarparturin í mun til nettosøluna [10-20]%, meðan marknaðarparturin øktist til sløk [20-30]% í 2021. Sp/f Bilrøkt, sum fekk síni fyrstu umboðsrættindini tann 1. januar 2020, hevði ein marknaðarpart á [5-10]% í 2020, men øktist hesin marknaðarpartur til [5-10]% í 2021.
- 85. Sambært umsetningstølunum, høvdu luttakandi fyrítøkur tilsamans áleið [30-40]% av føroyska marknaðinum í 2021.
- 86. Marknaðarparturin hjá P/F Reyni-Service og P/F Auto-Service, sum eru partar av somu samtøku, var sløk [30-40]% í 2021, og er hetta tí størsta bilsølusamtak í Føroyum mett í mun til umsetningstøl.
- 87. Í sambandi við hesa samanlegging, fer HHI fyri viðkomandi marknað úr 1466 upp í 1841, og broytingini, delta, er 375. Sostatt er broytingin í HHI á einum støði, sum sambært ES-kommissiónini kann vera tekin um, at samanleggingin kann forða virknu kappingin á marknaðinum.

88. Talan er sostatt mun eina samanlegging, har luttakandi fyrítøkur frammanundan samanleggingini høvdu minni enn 25% av marknaðinum. Eftir samanleggingina fer tann broyting fram, at P/F Wenzel kemur at sita á [30-40]% av marknaðinum, sum tí ikki uttan víðari kann sigast ikki at hava trupulleikar fyri kappingina.
89. Samanleggingin hevur harnæst við sær eina lutfalsliga stóra broyting í miðsavningini á viðkomandi marknað, tí broyting, delta, er 375. Broytingin er sostatt 125 stig omanfyri tað mark, sum ES-kommissionin, sum útgangsstøði metir vera uttan týðning fyri at forða virknari kapping.
90. Í triðja lagi vil samanlegging hava við sær, at marknaðarbygnaðurin broytist soleiðis, at triggjar tær størstu fyrítøkurnar á marknaðinum koma at hava [70-80]% av marknaðinum. Talan er sostatt um eina lutfalsliga stóra miðsavnan á viðkomandi marknaði, har triggjar tær størstu fyrítøkurnar/samtøkurnar hava áleið [70-80]% av marknaðinum, meðan hinar 4 bilasølu hava áleið [20-30]%.

3.1.2. Luttakandi fyrítøkur eru nærmastu kappingarneytar

91. Flestu vøgur kunnu í størri ella minni mun varasetast. Í tess størri mun vøurnar hjá luttakandi fyrítøkum kunnu varasetast, tess meira sannlíkt er, at samanløgdu fyrítøkurnar vilja hækka sínar prísir eftir eina samanlegging. Orsøkin til hetta er, at tess størri varasetingin er, tess størri er kappingarlaga trýstið millum fyrítøkurnar.
92. Insitamentið hjá luttakandi fyrítøkum at hækka prísir munandi eftir eina samanlegging er tó sjálvsagt treytað av, hvussu stór varasetingin er millum vøurnar hjá luttakandi fyrítøkum og hinum kappingarneytunum á marknaðinum. Tískil er tað minni sannlíkt, at ein samanlegging fer at hindra virknari kapping - serliga í mun til at skapa ella styrkja eina ráðandi marknaðarstöðu, um vøurnar hjá luttakandi fyrítøkum og kappingarneytunum kunnu varasetast.
93. Sambært fráboðara kunnu vøurnar hjá luttakandi feløgum varasetast. P/F Wenzel umboðar Volvo, Ford og Mazda, meðan Sp/F Bilrøkt umboðar Kia, MG og Isuzu.
94. Kappingareftirlitið metir, at varasetingin millum t.d. Volvo og MG er minni, enn varasetingin millum Ford, Mazda og Kia – bæði tá talan er um prís og góðsku. Sambært fráboðara er høvuðsendamálið hjá P/F Wenzel við yvirtøkuni, serliga við akfarsmerkinum Kia, at fáa eitt akfarsmerki lagt afturat sínum vøruúrval, til teir kundar, sum ynskja ein bíligari bil enn P/F Wenzel kann bjóða kundum sínum í dag. Fráboðari metir tískil ikki, at Ford, Mazda og Kia eru nærmastu kappingarneytar á marknaðinum í dag, grundað á prís.
95. Eitt av eyðkennunum við føroyska bilasølu marknaðinum er, at eingin intrabrand kapping er á marknaðinum, tá talan er um sølu av nýggjum bilum. Intrabrand kappingin merkir, at somu akfarsmerki eru umboðað av fleiri seljarum á marknaðinum. Vantandi intrabrand kappingin kann gera, at prísurin á eini vøru fer upp.
96. Henda samanlegging hevur ta ávirkan á interbrand kappingina, at umboðaðu akfarsmerkini í Føroyum verða savnaði á enn færri hondum og tískil gerst sölulíðið meiri miðsavnað av samanleggingini. Samanlegging kann tískil hesum viðvíkjandi hava neiliga ávirkan á kappingina í tann mun varasetingin við vøurnar hjá kappingarneytunum á marknaðinum er avmarkað.
97. Hóast eingin intrabrand kapping er á føroyska marknaðinum, tá talan er um sølu av nýggjum bilum, so er hetta ikki í sama mun galdandi fyri interbrand kappingina, t.e. kappingin millum ymsu akfarsmerkini.
98. Stórir partur av teimum akfarsmerkjum, sum t.d. eru umboðaði í Danmark, eru eisini umboðaði í Føroyum, og eru akfarsmerkini lutfalsliga væl spreidd millum føroysku bilasølu.

Í Føroyum sæst eisini, at flestu bilasøurnar umboða akfarsmerkir í fleiri prís- og góðsku flokkum.

- ^{99.} Harnæst er eisini nakað av interbrand kapping frá parallelimportørinum, sum innflyta nærum nýggjar bilar til Føroya. Kappingareftirlitið metir, at nærum nýggir bilar í ávísan mun kunnu varasetast við keyp av einum nýggjum bili. Sambært tølum frá Akstovuni vórðu t.d. 174 brúktir persónbilar innfluttur í 2021. Sambært Akstovuni er innflutningurin av nýggjum bilum av øðrum enn føroysku bilasølunum nakað væl minni enn innflutningurin av brúktum bilum.
- ^{100.} Kappingareftirlitið metir ikki, at varasetingin millum vøruúrvalið hjá P/F Wenzel og Sp/F Bilrøkt er á einum slíkum støði, at talan er um nærmastu kappingarneytar á marknaðinum, tí vøurnar venda sær til ymisk kundasegmet. Grundað á lutfalsliga høgu interbrand kappingina á marknaðinum, metir Kappingareftirlitið tí ósannlíkt, at luttakandi fyrirkur lønandi kunnu hækka prísir eftir samanleggingina vegna vantandi marknaðarvald.

3.1.3. Kundarnir hava avmarkaðar móguleikar at skifta veitara

- ^{101.} Í fòrum kann ein samanlegging hava við sær, at kundarnir kunnu hava torført við at skifta til annan veitara, t.d. um luttakandi fyrirkur eru millum fáu veitararnar á viðkomandi marknaði, ella um skiftiskostnaðurin er høgur.
- ^{102.} Í mun til virkseimið hjá luttakandi fyrirkur, so eru tey bilmerki, sum luttakandi fyrirkur selja, ikki umboðaði av øðrum bilasølum í Føroyum, og hevur hetta við sær, at kundarnir hava avmarkaðar móguleikar at skifta til annan veitara av júst sama akfarsmerki í Føroyum. Alternativði hesum viðvíkjandi er, at kundarnir sjálvir noyðast at innflyta tey akfarsmerki bilasøurnar umboða, ella keypa bil av øðrum merki frá einum av kappingarneytunum.
- ^{103.} Hóast vantandi intrabrand kapping, so kann grundgevast fyri, at vøurnar hjá kappingarneytunum á marknaðinum, í størri ella minni mun, kunnu varasetast við vøurnar hjá luttakandi fyrirkur. Harnæst metir Kappingareftirlitið ikki óhugsandi, at keyp av nærum nýggjum bili frá t.d. einum av parallelimportørinum í ávísan mun kunnu varasetast fyri keyp av einum nýggjum bili.
- ^{104.} Hóast grundgevast kann fyri, at interbrand kapping er á føroyska bilasølumarknaðinum, so kemur tað kappingarliga trúst, sum luttakandi fyrirkur á ein ella annan hátt hava lagt á hvørja aðra at hvørva eftir samanlegging, og koma umboðsrættindi at verða miðsavnað á færri hondum. Hetta kann í øllum fòrum ástøðiliga avmarka interbrand kappingina og tískil móguleikarnar hjá kundunum at skifta til annan veitara. Hinvegin kann grundgevast fyri, at kundarnir, vegna lutfalsliga høgu varasetingina á marknaðinum, ikki eru tvungnir at keypa vøur frá luttakandi fyrirkur, tí interbrand kappingin gevur kundunum móguleika at keypa frá øðrum veitarum.
- ^{105.} Kappingareftirlitið metir tí yvirskipað, grundað á lutfalsliga høgu varasetingina á marknaðinum, at samanlegging í mun til interbrand kappingina ikki munandi fer at avmarka móguleikarnar hjá kundunum at skifta til annan veitara. Kappingareftirlitið metir heldur ikki, at skiftiskostnaðurin í sambandi við keyp av nýggjum bili er stóur.

3.1.4. Kappingarneytarnir fara sannlíkt ikki at økja útboðið um prísstöðið hækkar

- ^{106.} Í ávísam fòrum kann støðan á viðkomandi marknað vera soleiðis háttað, at kappingarneytarnir hava nátt síni kapasitetsmørk, og at teir tí ikki uttan víðari kunnu økja um útboðið, skuldu luttakandi fyrirkur hækka sínar prísir.
- ^{107.} Undir tílíkum umstøðum kann vandi vera fyri, at samanlagda fyrirkur fer at avmarka sítt útboð til eitt støði, sum liggur undir tí útboði, sum luttakandi fyrirkurnar høvdu áðrenn samanleggingina, fyri á tann hátt at hækka prísstöðið.

108. Hóast vantandi intrabrand kapping er á marknaðinum í dag, so metir Kappingareftirlitið ósannlíkt, at kappingarneytarnir ikki fara at økja um sítt útboð, um luttakandi fyrítøkur skulu hækka sínar prísir munandi eftir samanleggingina, tí mett verður, at kappingarneytarnir kunnu økja um sín kapasitet, tá talan er um interbrand kapping. Henda meting tekur eisini útgangsstøði í, at flestu akfarsmerki eru umboðaði í Føroyum, og at tað tískil er lutfalsliga stór varaseting millum vørunar hjá luttakandi fyrítøkum og kappingarneytunum annars.
109. Metingin hjá Kappingareftirlitið er tí, at interbrand kappingin og hóttanin um øktan kapasitet hjá kappingarneytum kann hava eina tálmandi ávirkan á insitamentið hjá luttakandi fyrítøkum at hækka prísir eftir samanleggingina

3.1.5. Samanlagda fyrítøkan er før fyri at hindra kappingarneytum í at víðka sítt virksemini

110. Fær samanlagda fyrítøkan eina marknaðarráðandi støðu eftir samanleggingina, kann fyrítøkan fáa móguleika og hava insitament til at hindra kappingarneytunum í at víðka um sítt virksemini ella forða nýggjum aktørum at byrja virksemini á viðkomandi marknaði. Í tilíkkum føri hvørvur kappingarliga trýstið frá kappingarneytunum. Henda støða kann millum annað gera seg galdandi um samanlagda fyrítøkan hevur stóra ávirkan t.d. útboðið av rávøru ella útbreiðsluna á viðkomandi marknaði.
111. Kappingareftirlitið metir ikki sannlíkt, at samanlegging kann forða kappingarneytum í at víðka um sítt virksemini. Luttakandi fyrítøkur hava hvørki ávirkan á útboð ella útbreiðslu av vørunum hjá kappingarneytunum á marknaðinum. Mett verður tískil ikki at samanlagda fyrítøkan er før fyri at hindra kappingarneytum í at víðka um sítt virksemini á føroyska bilasolumarknaðinum, tá talan er um interbrand kapping.
112. Sambært fráboðara hava luttakandi fyrítøkur í veruleikanum heldur ikki ávirkan á útboð og útbreiðslu av egnum vørum við tað, at luttakandi fyrítøkur ikki hava eksklusivar forhandlaraavtalur við sínar veitarar, eins og forhandlaraavtalurnar vanligu heldur ikki hava eina uppsagnartíð longri enn 1 ár. Sambært fráboðara er tað heldur donsku veitararnir, sum áseta treytirnar fyri, hvussu og hvørji bilmerki verða seld í Føroyum, og metir fráboðari at hesi víðurskifti tala fyri eini opnari kapping á marknaðinum.
113. Kappingareftirlitið metir tí ósannlíkt, at luttakandi fyrítøkur hava móguleika fyri at forða nýggjum aktørum at byrja virksemini á viðkomandi marknaði eftir samanleggingina.

3.1.6. Samanleggingin beinir burtur eina týðandi orsök/keldu til virkna kapping

114. Fyrítøkur kunnu hava størri ávirkan á kappingina enn teirra marknaðarpartar gevur ábending um. Talan kann vera um eina nýggja fyrítøku, sum er í gongd við at skapa sítt grundarlag, ella eina fyrítøku, sum rekur sítt virksemini á ein annan hátt enn síðvenja er á marknaðinum.
115. Í tilíkkum føri kann ein samanlegging, hóast broytingin í HHI er avmarkað, hava stórt árin á kappingina á viðkomandi marknaði við tað, at tað kappingarliga trýst, sum henda fyrítøkan skapar hvørvur.
116. Bæði eigararnir av P/F Wenzel og Sp/F Bilrøkt eru lutfalsliga nýggir á føroyska bilasolumarknaðinum. Eigararnir av P/F Wenzel yvirtóku virksemini í 2018, meðan Sp/F Bilrøkt fekk síni fyrstu umboðsrættindini í 2020. Umsetningstølini hjá báðum fyrítøkunum geva eisini ábending um, at talan er um fyrítøkur, sum eru í vøkstri.
117. Serliga skal leggjast til merkis, at Sp/F Bilrøkt, eftir bert tveimum árum á marknaðinum, hevur megnað at fingið ein marknaðarpart upp á [5-10]%. Marknaðarparturin hjá P/F Wenzel er undan fyrítøkuni [20-30]%, og er P/F Wenzel størsta einsæris bilasolan á føroyska marknaðinum. Eftir ætlaðu yvirtøkuna komandi luttakandi fyrítøkur at sita á sløkum [30-40]% av viðkomandi marknaði.

118. Eftir samanleggingina koma luttakandi fyrirkætur tó ikki at hava størsta marknaðarpart í Føroyum, tí P/F Reyni-Service og P/F Auto-Service, sum eru partar av sama samtaki, hava áleið [30-40]% av marknaðinum.
119. Sambært fráboðara, skal marknaðarparturin hjá Sp/F Bilrøkt seinastu 2 árinum, tó takast við ávísingum fyrivarni. [...]
120. Í sambandi við samanlegging fer HHI fyrirkætur viðkomandi marknað úr 1466 upp í 1841, og broytingini, delta, er 375. Sostatt er broytingin í HHI á einum støði, sum sambært ES-kommissiónini kann vera tekin um, at virkna kappingin á marknaðinum kann verða forða av samanleggingini.
121. Í mun til miðsavnan hevur samanleggingin við sær, at triggjar tær størstu fyrirkæturnar á marknaðinum koma at hava áleið [70-80]% av marknaðinum. Verður støði tikið í tveimum teimum størstu fyrirkæturnum á marknaðinum, so hava hesar áleið [60-70]% av marknaðinum eftir samanleggingina. Sigast kann tí, at viðkomandi marknaður er miðsavnaður.
122. Økta miðsavnanin hevur eisini við sær, at akfarsmerkini, sum er umboðaði í Føroyum verða savnaði á færri hondum, og kann hetta tí ástøðiliga geva ábending um, at kappingartrýstið millum aktørarnar á marknaðinum minskar.
123. Kappingareftirlitið metir tó ikki, at samanleggingin beinir burtur eina týðandi keldu til virknu kappingina, tí akfarsmerkini, sum luttakandi fyrirkætur umboða, ikki eru nærmastu kappingarneytar á marknaðinum, og tí interbrand kappingin frá øðrum aktørum á marknaðinum ger, at luttakandi fyrirkætur, í øllum førum í mun til interbrand kappingina, ikki hava ta marknaðarvald til lønandi at kunna hækka prísirnar eftir samanleggingina.
124. Hoyringssvar frá kappingarneytum hjá luttakandi fyrirkæturnum geva eisini greiða ábending um, at samanleggingin millum P/F Wenzel og Sp/F Bilrøkt ikki kemur at hava ávirkan á virknu interbrand kappingina á føroyska bilasølu marknaðinum.

3.1.7. Áseting av treytum fyrirkætan

125. Sannlíkindi fyrirkætan á einum marknaði er størst, um kappingarneytar lætt kunnu koma fram til eina felags fatan av, hvussu samskipanin skal fara fram. Luttakararnir skulu hava eina felags fatan av, hvat er í tráð við samskipanina, og hvat ikki er í tráð við samskipanina.
126. Í hesum sambandi hevur tað týðning, hvussu nógv fyrirkætur eru á marknaðinum, hvussu nógv vøkur talan er um, hvussu eins fyrirkæturnar eru, hvussu eins kundarnir eru og um talan er um støðugan eftirspurning.
127. Kappingareftirlitið metir, at nøkur viðurskifti tala ímóti, at ein samskipan er lætt á viðkomandi marknaði.
128. Í fyrsta lagi er talan um ein marknað við fleiri fyrirkæturnum, og eru hesar ymiskar í stødd. Harnæst er eingin intrabrand kapping, so túsíkir eru vøurnar, sum fyrirkæturnar selja ikki beinleiðis sambærlicar. Vantandi intrabrand kappingin hevur eisini við sær, at fyrirkæturnar á marknaðinum ei heldur samla síni innkeyp frá somu fyrirkæturnum. Í triðja lagi, er ein og hvør handil ein tingingur spurningur og nakað, sum kann gera eina samskipan við t.d. skipaðum avsláttum o.a. trupla. Í fjórða lagi er talan ei heldur um støðugan eftirspurning, og kundarnir hava eisini í ávísing mun sertokka, tá talan er um keyp av bili.
129. Nakað, sum kann tala fyrirkætan at ein samskipan av treytum verður lættari eftir samanleggingina er, at talið av kappingarneytum minskar, og verður tað túsíkir lutfalsliga lættari hjá kappingarneytum at fylgja við marknaðinum. Kappingareftirlitið metir tó yvirskipað at hesi viðurskifti ikki eru av størri týðning í mun til hesa samanlegging.

3.1.8. Eftirlit við frávikum

130. Í sambandi við samskipan vil tað altíð vera freistandi fyri einstøku fyrítøkuna at víkja frá teimum treytum, sum samskipað er um, og harvið at fáa størri vinning. Bert hóttan um aftursvar kann gera, at fyrítøkurnar halda seg til tær treytirnar fyri samskipanini.
131. Tað er tí neyðugt, at marknaðirnir eru gjøgnumskygdir, soleiðis at fyrítøkurnar kunnu eygleiða hvørja aðra. Gjøgnumskygni er m.a. treytað av tali av fyrítøkum, men eisini hvussu transaktiónirnar fara fram. Um talan er um fáar transaktiónir og kanska almennar transaktiónir, t.d. í sambandi við útboð, er lætt at staðfesta frávík.
132. Kappingareftirlitið metir, at gjøgnumskygni á viðkomandi marknaði er lutfalsliga avmarkað. Talan er um ein marknað við breiðum vøruúrvali og innkeypini hjá fyrítøkum á marknaðinum eru ikki samskipað. Harnæst er talan um eina marknað við fleiri transaktiónum, og tískil verður tað mett, at kappingarneytarnir hava avmarkað innlit í virksemini hjá hvørjum øðrum.
133. Nakað sum kann tala fyri, at tað er lutfalsliga lætt hjá kappingarneytum at eygleiða hvønn annan er, at skrásetingin av nýggjum bilum er almenn, og kunnu bilasøurnar vegna vantandi intrabrand kappingina, fylgja við í, hvussu sölugongdin er hjá kappingarneytum.

3.1.8. Møguleikar hjá nýggjum aktørum at koma inn á marknaðin

134. Um tað er lutfalsliga lætt hjá nýggjum aktørum at byrja virksemini á einum marknaði er ósannlíkt, at ein møguligt samanlegging á viðkomandi marknaði økir um vandan fyri kappingaravmarkingum framyvir.
135. Sambært fráboðara er lutfalsliga lætt at byrja virksemini á føroyska bilasølumarknaðinum í tann mun talan er um parallellimportør virksemini. Til hetta virksemini krevst hvørki serstakar umboðsavtalur ella verkstað.
136. Í tann mun ætlanin er at byrja líknandi virksemini sum luttakandi fyrítøkur, er byrjunarkostnaðurin munandi hægri sammet vil parallellimportør virksemini. Fráboðari metir, at byrjunarkostnaðurin liggur um 50 mió. kr. Við í hesi upphædd er sölubygningur, verkstað, lønarútreiðslur og keyp av innbúgvi og amboðum íroknað.
137. Sambært fráboðara eru fleiri fyrítøkur komnar inn á marknaðin seinastu 5 árin. Sp/F Bilkeyp og Sp/F Tesla Import eru komnar inn á marknaðin sum parallellimportørar, meðan Sp/F Bilrokt fekk síni fyrstu umboðsrættindi í 2020. Harnæst hevur nakað av eigarabroytingum verið í føroysku bilasøluvinnuni, har bæði Sp/F Bilasølan og Komfort-bilar “fyrirverandi Nordcar” hava fingið nýggjar eigarar.
138. Kappingareftirlitið er av teirri fatan, at tað kunnu vera ávísar avbjóðingar hjá nýggjum aktørum at koma inn á viðkomandi marknaði, har luttakandi fyrítøkur reka sítt virksemini. Í fyrsta lagi verður mett, at kapitalkostnaðurin er lutfalsliga høgur, og harnæst skulu eisini umboðsavtalur fáast í lag við eitt ella fleiri akfarsmerki.
139. Havandi danska bilasølumarknaðin sum fyridømi, og har flestu av nýggjum bilunum hjá føroysku bilasølunum verða keyptir inn, so sæst, at stórir partur av teimum akfarsmerkjum, sum eru umboðað í Danmark, eisini eru umboðað í Føroyum. Kappingareftirlitið metir tí ivasamt, hvussu lætt tað er hjá nýggjum aktørum at koma inn á føroyska marknaðin at taka intra- ella interbrand kappingina upp.
140. Tann intrabrand kapping sum er á marknaðinum í dag, er millum nýggjar bilar, sum føroysku bilasølunum selja, og so teir nærum nýggju bilarnir, sum føroysku parallellimportørarnir sum útgangsstøði innflyta. Sambært Akstovuni er innflutningurin av nýggjum bilum av øðrum enn bilasølunum sera avmarkaður í dag.
141. Sambært fráboðara hava luttakandi fyrítøkur tó ikki eksklusivitetsrættindi til at umboða síni merki í Føroyum, og at aðrar bilasølar tískil kunnu taka kappingina upp. Kappingareftirlitinum

kunnugt hevur eingin beinleiðis intrabrand kapping verið á føroyska marknaðinum í nýggjari tíð, og metir Kappingareftirlitið tí lutfalsliga ósannlíkt, at kappingin kemur at taka seg upp í framtíðini, tí marknaðargrundarlagið helst er ov lítið.

142. Í mun til interbrand kapping vísir fráboðari á, at enn eru nøkur akfarsmerki, sum er umboðaði í Danmark, sum ikki umboðaði í Føroyum, og tí er møguligt hjá nýggjum og verandi aktørum at byrja ella økja um sítt virksemini. Fráboðari vísir m.a. ítøkiliga á akfarsmerki Seat, sum ikki er umboðað í Føroyum í dag.
143. Kappingareftirlitið metir tó yvirskipað, at tað kann vera lutfalsliga torført hjá nýggjum aktørum at byrja umboðsvirksemi á føroyska bilasølumarknaðinum, tí iløgukostnaðurin at byrja bilasølu við allari virðisketuni er høgur, og tí flestu av teimum vælumtóktu bilmerkjunum longu eru umboðaði á føroyska marknaðinum í dag. Nakað, sum kann tala fyri at gáttin inn á marknaðin er lægri, er, at ikki øll akfarsmerki eru umboðaði í dag, og at umboðsavtaluarnar hjá luttakandi fyrirkønum er stuttar, og tískil eru møguligt hjá nýggjum ella verandi kappingarneytum at taka kappingina upp, og harvið leggja ávíst trýst á luttakandi fyrirkønum.

4. Ávegis niðurstøða

144. Sambært § 15, stk. 2 í kappingarlógini, skal ein samanlegging sum ikki munandi forðar fyri virknari kapping, serliga við at skapa ella styrkja eina ráðandi marknaðarstöðu, góðkennast. Hinvegin skal ein samanlegging, sum munandi forðar fyri virknari kapping, serliga við at skapa ella styrkja eina ráðandi marknaðarstöðu forbjóðast.
145. Eftir samanleggingina koma luttakandi fyrirkønum at hava áleið [30-40]% av føroyska bilasølu marknaðinum, og eru marknaðarparturin tí nakað omanfyri tað 25% mark, sum ES-kommissiónin vanliga sigur eru uttan trupulleikar fyri virknu kappingina.
146. HHI-indeksið fyri viðkomandi marknað fer við samanleggingini úr 1466 upp í 1841 og broyting, delta, er 375. Broytingin á 125 stig er sostatt omanfyri tað mark, sum ES-kommissiónin metir kann vera tekin um, at samanlegging kann forða virknu kappingina á marknaðinum. Harnæst hevur samanlegging við sær, at marknaðarbygnaðurin broytist soleiðis, at triggjar av størstu fyrirkønum á marknaðinum koma at sita á [70-80]% av marknaðinum. Eftir samanleggingina gerst marknaðurin sostatt miðsavnaður.
147. Kappingareftirlitið metir tó, at varasetingin millum vøruúrvalið hjá P/F Wenzel og Sp/F Bilrøkt ikki er á einum slíkum støði, at talan er um nærmastu kappingarneytar á marknaðinum, tí vøurnar venda sær til ymisk segment, og er hetta eisini ein av høvuðsorsøkunum til, at P/F Wenzel ynskir at yvirtaka Sp/F Bilrøkt.
148. Grundað á lutfalsliga høgu interbrand kappingina á marknaðinum metir Kappingareftirlitið tí ósannlíkt, at luttakandi fyrirkønum eftir samanlegging lønandi kunnu hækka prísir munandi vegna vantandi marknaðarvald.
149. Í mun til hvørt samanlegging avmarkar møguleikarnar hjá kundunum at skifta veitara, metir Kappingareftirlitið grundað á lutfalsliga høgu varaseting á marknaðinum, at samanlegging í mun til interbrand kappingina ikki munandi fer at avmarka møguleikarnar hjá kundum at skifta til annan veitara. Kappingareftirlitið metir heldur ikki, at skiftiskostnaðurin í sambandi við keyp av nýggjum bili er stórir.
150. Hóast vantandi intrabrand kapping er á marknaðinum í dag, so metir Kappingareftirlitið ósannlíkt, at kappingarneytarnir ikki fara at økja um sítt útboð um luttakandi fyrirkønum skuldu valt at hækka prísirnar munandi eftir samanleggingina, tí kappingarneytarnir kunnu økja um sín kapasitet í mun til interbrand kappingina. Kappingareftirlitið metir, at interbrand kappingin og ein hóttan um øktan kapasitet frá kappingarneytunum, kann hava eina tálmandi ávirkan á insitamentið hjá luttakandi fyrirkønum at hækka prísir eftir samanleggingina.

151. Kappingareftirlitið metir ekki sannlíkt, at samanlegging kann forða kappingarneytum at víðka um sítt virksemi, tí luttakandi fyrítøkur hava hvørki ávirkan á útboð ella útbreiðslu av vørunum hjá kappingarneytum, tá talan er um interbrand kapping. Kappingareftirlitið metir heldur ikki, at luttakandi fyrítøkur hava møguleika fyri at forða nýggjum aktørum at byrja virksemi á viðkomandi marknað.
152. Kappingareftirlitið metir ikki, at samanlegging beinir burtur eina týðandi keldu til virknu kappingina, tí akfarsmerkini, sum luttakandi fyrítøkur umboða ikki eru nærmastu kappingarneytar á marknaðinum, og tí interbrand kappingin frá øðrum aktørum á marknaðinum ger, at luttakandi fyrítøkur, í øllum førum í mun til interbrand kappingina, ikki hava tað marknaðarvald til lönandi at kunna hækka prísirnar eftir samanleggingina. Hoyringssvarini frá kappingarneytum hjá luttakandi fyrítøkum geva eisini greiða ábending um, at samanleggingin millum P/F Wenzel og Sp/F Bilrøkt ikki kemur at hava ávirkan á virknu interbrand kappingina á føroyska marknaðinum.
153. Kappingareftirlitið metir ikki, at ásetan í samband við samskipan av treytum er løtt á viðkomandi marknað. Í fyrsta lagi er talan um ein marknað við fleiri fyrítøkum, og eru hesar ymiskar í stødd. Harnæst er eingin intrabrand kapping, so tískil eru vøurnar, sum fyrítøkurnar selja ikki beinleiðis sambærlicar. Vantandi intrabrand kappingin hevur eisini við sær, at fyrítøkurnar á marknaðin ei heldur samla síni innkeyp frá somu fyrítøkum. Í triðja lagi, er ein og hvør handil ein tingingar spurningur og nakað, sum kann gera eina samskipan við t.d. skipaðum avsláttir o.a. trupla. Í fjórða lagi er talan ei heldur um stødugan eftirspurning, og kundarnir hava eisini í ávísan mun sertokka, tá talan er um keyp av bili.
154. Kappingareftirlitið metir harnæst, at gjøgnumskygni á viðkomandi marknaði er lutfalsliga avmarkað. Talan er um ein marknað við breiðum vøruúrvali og innkeypini hjá fyrítøkum á marknaðinum eru ikki samskipað. Harnæst er talan um ein marknað við fleiri transaktiónum, og tískil verður tað mett, at kappingarneytarnir hava avmarkað innlit í virksemið hjá hvørjum øðrum.
155. Í mun til møguleikan hjá nýggjum aktørum at byrja virksemi á viðkomandi marknaði metir Kappingareftirlitið, at tað kann vera lutfalsliga torført hjá nýggjum aktørum at byrja umboðsvirksemi á føroyska bilasølu marknaðinum, tí iløgukostnaðurin at byrja bilasølu við allari virðisketuni er høgur, og tí flestu av teimum vælumtóktu bilmerkjunum longu eru umboðaði á føroyska marknaðinum í dag. Kappingareftirlitið metir tó, at nakað, sum kann tala fyri at gáttin á marknaðinum er lægri, er, at ikki øll akfarsmerki eru umboðaði í dag, og at umboðsavtalurnar hjá luttakandi fyrítøkum eru stuttar, og tískil eru møguligt hjá nýggjum ella verandi kappingarneytum ella paralellimportørunum at taka kappingina upp og harvið leggja eitt kappingarligt trýst á luttakandi fyrítøkur.
156. Kappingareftirlitið metir út frá einari samlaðari heildarmeting, at samanlegging millum P/F Wenzel og Sp/F Bilrøkt ikki munandi kemur at forða virknu kappingina á viðkomandi marknaði. Niðurstøðan byggir millum annað á, at luttakandi fyrítøkur ikki eru tættastu kappingarneytar á marknaðinum og at interbrand kappingin á marknaðinum, ger, at luttakandi fyrítøkur eftir samanleggingina hava avmarkað marknaðarvald. Kappingareftirlitið metir tí ikki,

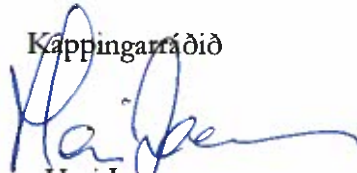
at samanleggingin munandi forðar fyrir virknari kapping, serliga við at skapa ella styrkja eina ráðandi marknaðarstöðu. Í hesum sambandi mælir Kappingareftirlitið tískil Kappingarráðnum til at góðkenna yvirtøkuna sambært § 15, stk. 2 í kappingarlógini. Sambært ásetingini skal ein samanlegging sum ikki munandi forðar fyrir virknu kappingini, serliga við at skapa ella styrkja eina ráðandi marknaðarstöðu, góðkennast.

5. Niðurstøða

- ¹⁵⁷ Kappingarráðið hevur við heimild í § 15, stk. 2 í kappingarlógini tikið avgerð um at góðkenna yvirtøkuna hjá P/F Wenzel av Sp/F Bilrøkt. Góðkenning er treytað av, at tær upplýsingar, sum luttakandi fyrirkur hava givið kappingarmyndugleikanum, eru rættar, sambært § 18 a, stk. 3 í kappingarlógini

Vegna

Kappingarráðið

Heri Joensen
formaður

Terje Sigurdsson
deildarstjóri